

بررسی تشدید نگرانی ایران درباره آغاز تجاوز زمینی ترکیه به شمال سوریه در گفت‌وگو با علی اکبر فرازی

نگاه تهران به کردها متفاوت از آنکارا است

شرق: در گفت‌وگو تلفنی سه‌شنبه گذشته بین حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه کشورمان و مولود چاووش‌اوغلو، وزیر خارجه ترکیه، آخرین وضعیت تحولات مرزی و درگیری‌های نظامی بین دو کشور ترکیه و سوریه مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت. در این تماس وزیر خارجه ایران ضمن اشاره به درک جمهوری اسلامی ایران از نگرانی‌های امنیتی ترکیه و لزوم رفع این نگرانی‌ها تأکید کرد: «تحقق این امر مستلزم تداوم گفت‌وگوهای امنیتی فی‌مابین دو کشور بوده و توسل به عملیات نظامی زمینی نه تنها کمکی به حل مشکلات نخواهد کرد، بلکه موجب ایجاد خسارت و پیچیده‌تر شدن وضعیت خواهد شد». امیرعبداللهیان همچنین آمادگی جمهوری اسلامی ایران را برای ارائه هرگونه کمک به منظور حل‌وفصل سیاسی مشکلات موجود میان دو کشور اعلام کرد. وزیر امور خارجه ترکیه نیز در این گفت‌وگو ضمن تشریح وضعیت جاری و مواضع کشورش در قبال آن، از نقش سازنده جمهوری اسلامی ایران تقدیر کرد و مقرر شد این تماس‌ها ادامه یابد. این در حالی است که مولود چاووش‌اوغلو روز شنبه هفته جاری طی سخنانی در هشتمین مجمع گفت‌وگوی مدیترانه‌ای که در رم پایتخت ایتالیا برگزار شد، درباره تجاوز به شمال سوریه تأکید کرد: «همان‌طور که شمال سوریه را از لوث داعش پاکسازی کردیم، باید به عملیات خود ادامه دهیم و این منطقه را از حضور پ‌کک و شاخه‌های آن پاکسازی کنیم». وی ادامه داد: «نیاز به تعامل با دمشق نیز وجود دارد تا مذاکرات در چارچوب کمیته قانون اساسی و روند آستانه سازنده‌تر از امروز باشد. این مسئله برای اطمینان از بازگشت داوطلبانه آوارگان سوری به کشورشان نیز ضروری است». چاووش‌اوغلو همچنین گفت: «در عین حال، ما همچنین باید در جنگ خود علیه گروه‌های تروریستی بدون هیچ‌گونه تبعیض و تمایز بین آنها همکاری کنیم». در حالی سکان‌دار سیاست خارجی ترکیه از تلاش برای تعامل با دولت سوریه می‌گوید که منابع خبری اعلام کردند بشار اسد پیشنهاد ملاقات با اردوغان در حضور پوتین را رد کرده است. به دنبال ادعاهای ماه‌های اخیر مقامات ترکیه در قبال سوریه و مطرح شدن گزینه دیدار میان سران دو کشور با تلاش مسکو، منابع مطلع از رد پیشنهاد پوتین برای برگزاری دیداری سه‌جانبه میان رؤسای جمهور ترکیه، سوریه و روسیه توسط بشار اسد پرده برداشتند.

خبرگزاری روتترز به نقل از سه منبع گزارش داد که سوریه پس از بیش از یک دهه قطعی روابط با ترکیه، در برابر تلاش‌های میانجیگری روسیه برای برگزاری نشست‌های میان سران دو کشور مقاومت می‌کند. این منابع روتترز در این باره

منافع خود در منطقه نمی‌بیند. حال اینکه آیا با آغاز حملات زمینی، مناسبات دو کشور ایران و ترکیه در سایه خلا روس‌ها قابل کنترل و قابل مدیریت باشد؟ سوآلی است که پاسخش را علی اکبر فرازی این‌گونه می‌دهد: «با توجه به تقابل گفتمانی و تضاد عملکرد آنکارا در برابر تهران ذیل مبارزه با تروریسم، بدون شک هرگونه تجاوز زمینی ارتش ترکیه به شمال سوریه در آینده می‌تواند به ضرر منافع و امنیت ایران در منطقه بینجامد». با چنین برداشتی، این دیپلمات باسابقه کشورمان بر این باور است که ترکیه همواره در سایه ادعای مبارزه با تروریسم از حامیان جدی آنها مشخصاً در سوریه بوده است. مؤید این گفته از نگاه تحلیلگر ارشد حوزه بین‌الملل به سابقه اردوغان و خانوادۀ او در حمایت از گروه‌های تروریستی همچون جیش‌الحر، جبهه النصره و حتی داعش در سال‌های ابتدایی جنگ داخلی در سوریه بازمی‌گردد. بنابراین علی اکبر فرازی در گفت‌وگویش با «شرق» تصریح می‌کند: «در صورت شروع تجاوز زمینی ارتش ترکیه به شمال سوریه این امکان وجود دارد که آنکارا دور تازه‌ای از حمایت تسلیحاتی، لجستیکی و حتی حمایت مالی و نظامی خود را از گروه‌های تروریستی در شمال سوریه شکل دهد که بدون شک منافع ایران را به مخاطره می‌اندازد. آن‌هم در شرایطی که هم روسیه و هم ایالات متحده اکنون تمرکز جدی خود را روی جنگ اوکراین گذاشته‌اند و این فرصت خوبی را برای اردوغان ایجاد کرده است».

سکوت تهران به دلیل نیاز به ترکیه به خصوص پس از حملات ایران به اقلیم کردستان عراق هم نکته‌ای بود که این تحلیلگر حوزه بین‌الملل در تشریح آن بر این واقعیت دست

باعث خواهد شد که رئیس‌جمهور ترکیه، نه به حرف‌های تهران گوش دهد و نه به خروجی نشست سران آستانه اهمیت دهد، بلکه آنچه تعیین‌کننده رفتار ترکیه در سوریه خواهد بود فقط به تأثیرگذاری اشغال سوریه و به تبع آن ارتقای وزن اردوغان در جامعه ترکیه و همچنین انحراف در افکار عمومی این کشور (ترکیه) از مشکلات اقتصادی و معیشتی است. با این بازخوانی از مصاحبه قبلی، دیپلمات پیشین کشورمان اعتقاد دارد باید ایران هم جدی، قاطع، صریح و البته هوشمندانه عمل کند؛ به‌ویژه که روسیه هم تمرکز خود را روی اوکراین گذاشته است. به همین دلیل فرازی تأکید می‌کند که خلا مسکو می‌تواند منافع ایران را بیش از گذشته به مخاطره بیندازد. در همین راستا این کارشناس حوزه بین‌الملل احتمال دورخوردن ایران را توسط ترکیه و روسیه دور از ذهن نمی‌داند. سفیر پیشین کشورمان در رومانی به بخش دیگری از تحلیل خود می‌پردازد و به دنبال آن بیان می‌کند که ترکیه هم به موازات روسیه سعی دارد در سایه جنگ اوکراین و نیاز وافر پوتین به آنکارا، شرایطی را رقم بزند که به تحقق منافع اردوغان منجر شود. بنابراین آنکارا در تلاش است از روسیه امتیازاتی را بگیرد، اما برای رسیدن به این نقطه، ترک‌ها هم باید امتیازاتی را به پوتین بدهند؛ چون چراغ سبز کرملین درخصوص افزایش واردات گندم و غلات بعد از جنگ اوکراین و نیاز جهانی به این کالای راهبردی و همچنین مسئله انرژی از جمله حوزه‌های نیاز ترکیه به روس‌هاست. بنابراین ایران باید این هوشمندی را به کار بگیرد که با نوعی دیپلماسی دقیق و منعطف عملاً مانع از دورخوردنش توسط آنکارا و مسکو در سوریه، قفقاز جنوبی و دیگر حوزه‌ها شود.

می‌گذارد که تفاوت جدی بین تهران و آنکارا در نگاه به کردها وجود دارد. به زعم فرازی، ترکیه از اساس همه کردها را در هر جایی، چه کردهای ترکیه، چه عراق، چه سوریه و حتی ایران، دشمن اول و خط قرمز امنیتی خود می‌داند. اما تهران با بینش و خوانشی کاملاً عکس، کردها را از اقوام کهن ایران می‌داند. بنابراین فرازی بیان می‌کند که نباید و نمی‌توان به دلیل اقدامات چند هفته اخیر ایران در اقلیم کردستان این‌گونه تصور کرد که تهران در برابر تجاوز ترکیه به سوریه سکوت کرده است تا با همدیگر گروه‌های کردی را از بین ببرند. این دیپلمات باسابقه کشور در ادامه تحلیل خود به این مهم نیز اشاره دارد که تهران باید واکنش و موضع خود را در قبال تجاوز زمینی ترکیه به سوریه به شکل صریح به طرف ترک اعلام کند؛ چراکه از نگاه فرازی امنیت و منافع ملی امری «تعارف‌بردار» نیست؛ یعنی همان‌گونه که ترکیه و شخص اردوغان در راستای منافع خود، حتی در نشست سران محور آستانه در تهران و حتی پس از مواضع رهبری از تلاش برای حمله به شمال سوریه گفتند و عمل کردند، تهران نیز باید قاطع عمل کند. البته این تحلیلگر حوزه بین‌الملل باور دارد که «قرار نیست قاطعیت ایران در برابر ترکیه با جار و جنجال دیپلماتیک یا جریان‌سازی رسانه‌ای همراه شود».

در همین راستا فرازی به مصاحبه قبلی خود با «شرق» اشاره دارد که تصریح کرده بود ترکیه و شخص اردوغان عملاً در وضعیت نه‌چندان مناسبی، چه به لحاظ اقتصادی و چه به لحاظ سیاسی قرار دارند؛ درگیر شدن با تورم حدوداً ۸۰ درصدی و جایگاه متزلزل اردوغان در جامعه سیاسی ترکیه، آن‌هم در آستانه انتخابات ریاست‌جمهوری ترکیه برای سال ۲۰۲۳ یقیناً

The Longines Legend Diver Watch

Elegance is an attitude

لونژین
LONGINES

SARMAN CO.

1832 Dr. Shariati Ave. Next to Pol-E-Roomi Tehran IRAN

Tel.: +98 21 226.137.52